

Státní veterinární dozor v roce 2023

31.1.2024 - Petr Vorlíček | Státní veterinární správa ČR

Státní veterinární správu (SVS) v loňském roce výrazně zaměstnala likvidace více než dvou desítek ohnisek ptačí chřipky v chovech včetně dosud největšího ohniska této nákazy ve velkochovu nosnic na Tachovsku a opatření proti šíření afrického moru prasat z Libereckého kraje. Přibylo kontrol dodržování podmínek welfare v chovech, zejména díky stále rostoucímu počtu podniků občanů. Mírně se zvýšil počet kontrol v oblasti hygieny potravin živočišného původu, přibylo také odbavených zásilek veterinárního zboží do třetích zemí. To vše navzdory tomu, že se SVS musela vypořádat se snížením počtu zaměstnanců v souvislosti s úsporami v resortu.

Především z důvodu snižování rozpočtu na platy zaměstnanců došlo v loňském roce ke snížení celkového počtu zaměstnanců SVS o 46 na 1301. Dalším 36 zaměstnancům byl snížen úvazek. Proběhla výběrová řízení na ústředního ředitele a ředitele sekcí. Na základě novely zákona o státní službě je na tato služební místa stanoveno pětileté funkční období. V letošním roce proběhnou ze stejného důvodu výběrová řízení na místa ředitelů jednotlivých odborů na ústředí i na krajských pracovištích. Celkový objem vybraných pokut meziročně mírně poklesl na 25,8 milionu korun.

V loňském roce bylo v tuzemských chovech drůbeže a ptáků chovaných zajetí postupně potvrzeno 23 ohnisek vysoce patogenní ptačí chřipky subtypu H5N1, který je považován za subtyp, u něhož existuje možnost přenosu na člověka. Většina ohnisek se objevila v malochovech drůbeže (celkem 17). V komerčních chovech drůbeže byla zjištěno celkem šest ohnisek. V průběhu ledna 2023 probíhala likvidace historicky největšího ohniska ptačí chřipky ve velkochovu nosnic v Brodu u Tachova, v němž se nacházelo 750 000 nosnic.

Stejný virus byl v loňském roce potvrzen u celkem 78 volně žijících ptáků na 25 různých místech ČR. Jednalo se například o hromadné úhyny racků chechtavých či úhyny u sokolů stěhovavých. Na začátku 2. poloviny roku 2023 se ČR podařilo znovu obnovit status země prosté ptačí chřipky (HPAI) u drůbeže, získaný od Světové organizace pro zdraví zvířat (WOAH).

Poté, co byl začátkem prosince 2022 po více než čtyřech letech v Česku poblíž hranic s Polskem na Frýdlantsku, potvrzen výskyt Afrického moru prasat (AMP) u prasete divokého, provázela celý loňský rok opatření uplatňovaná především v Libereckém kraji. Celkem bylo loni v ČR potvrzeno 56 případů AMP v populaci divočáků. Z toho 55 případů na Frýdlantsku (45 uhynulých a 10 ulovených divočáků). Jeden případ byl pak potvrzený u divočáka uloveného na Českolipsku.

„Pozitivní je fakt, že se i díky přijímaným opatřením nákaza nedostala do žádného chovu prasat domácích a také to, že se z Libereckého kraje nerozšířila do dalších regionů ČR. Vedle toho se České republice loni v nálezové oblasti podařilo udržet všechny ostatní v minulosti získané příznivé statusy. Ty jsou nesmírně důležité zejména pro zahraniční obchod,“ uvedl ústřední ředitel SVS Zbyněk Semerád.

Počet kontrol v oblasti potravin živočišného původu v loňském roce meziročně mírně vzrostl. Veterinární inspektoři provedli více než 40 700 kontrol, zhruba o 500 více než v roce 2022. Spektrum závad v oblasti hygieny potravin bylo v loňském roce velmi podobné jako v předchozích letech. Nejčastěji byly zjišťovány přestupky ve správné výrobní a hygienické praxi (22 %), označení výrobků (16 %), manipulaci s produkty (16 %), vedení dokumentace (10 %), čištění a sanitaci (9 %) a

sledovatelnosti (9 %).

Zásadní rolí SVS je zajištění stálého dozoru na jatkách a tím zdravotní nezávadnosti masa a dalších živočišných produktů na domácím trhu. Na jatkách a ve zvěřinových závodech dozorovalo v loňském roce více než 400 veterinárních lékařů a techniků. Celkové porážky hlavních kategorií zvířat na českých jatkách loni meziročně mírně klesly na necelých 118 milionů kusů. V roce 2023 došlo ke zvýšení počtu skotu poraženého mimo jatky o 40 procent. Od roku 2017 se počet ročně takto poražených zvířat více než ztrojnásobil. Svědčí to o zodpovědnějším přístupu chovatelů ke zvířatům, jež nemohou být přepravena na jatky, aniž by trpěla.

Veterinární inspektoři každý rok uskuteční tisíce kontrol zaměřených na dodržování podmínek welfare u hospodářských i zájmových zvířat. V roce 2023 provedli v této oblasti bezmála 7 000 kontrol, meziročně o čtyři procenta více. Podíl kontrol se zjištěným porušením předpisů se meziročně mírně snížil. Procento zjištěných závad v chovech hospodářských zvířat dosáhlo 20,3 % (předloni 21,4 %), u zájmových zvířat dosáhl podíl kontrol se závadou necelých 28,5 procenta (v roce 2022 to bylo 34 procent). Nejčastějšími nedostatky byly nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nezajištění veterinární péče a nezabezpečení zvířete proti úniku. SVS následně předala obecním úřadům obcí s rozšířenou působností bezmála 480 podnětů. Tyto podněty vyplývající z porušení předpisů v oblasti ochrany zvířat zahrnují také návrhy na tzv. zvláštní opatření, mezi které patří například umístění týraného zvířete do náhradní péče (82 podnětů) či zákaz činnosti (1 případ), opatření ke snížení počtu zvířat (6 podnětů) nebo nařízení náhradní péče v místě chovu (1 podnět). Ve 14 nejzávažnějších případech předala Policii ČR podnět pro podezření ze spáchání trestného činu.

Velmi důležitá je také úloha veterinárního dozoru při odbavování zásilek živých zvířat a živočišných produktů při vývozu. Za loňský rok veterinární inspektoři vydali a potvrdili po provedené veterinární kontrole více než 12 200 zásilek živých zvířat a živočišných produktů do třetích zemí (státy mimo EU), což bylo meziročně o pět procent více. Nárůst vývozu byl zaznamenán jak v kategorii živých zvířat a zárodečných produktů, tak u živočišných produktů. *„Zástupci SVS ve věci usnadňování vývozu živočišné produkce z ČR do třetích zemí vedou řadu dlouhodobých jednání se zahraničními partnery. V loňském roce nově vyjednali či aktualizovali 32 vývozních osvědčení pro vývoz do třetích zemí, o sedm více než v roce 2022,“* uvedl **Semerád**.

Pohraniční veterinární stanice na pražském Letišti Václava Havla v loňském roce odbavila 714 zásilek veterinárního zboží, meziročně o 57 méně. Zamítnutých a nepuštěných do země bylo 27 zásilek, oproti roku 2022 polovina. Mezi komodity nejčastěji dovážené ze třetích zemí patřily v loňském roce doplňky stravy, rybí konzervy či kolagenní střevo, dále výzkumné a diagnostické vzorky, genetický materiál a krmiva pro zájmová zvířata. Pokud jde o živá zvířata, dovážely se nejčastěji akvarijní ryby, ale také terarijní či ZOO zvířata.

<https://www.svscr.cz/statni-veterinarni-dozor-v-roce-2023>